

С. АЛЕКСЕЕВ.

М. ФИЛИПОВА,
Чурапчы салинньэтин
олахтоско.

НАРОДНАЙ
ХОНТУРУОЛ
СТРАНИЦАТА

МАССА ХОНТУРУОЛЛУУР

Хаһыат общественнай
редакциятын аналлаах
таһаарыта
№ 5 (27)

ОТ ХОМУУРУГАР КОНТРОЛЕРДАР СОРУКТАРА

Оройуон колхозтарын уонна совхозун 1974—1975 сс. кыстыктарын дьылбатын баһаарар, кинилэр экономикаларын уонна, пиятлетка туттаах итинэн бүтөһик сылларынаагы былааннамын толорууну хааччылар суолталаах от хомуурун үлэтэ кэлэ.

Быйыгы от хомуура эмэ марахаттардаах буолла. Ол курдук, Амма уота кэлбэтэ, үрөхтөр үрөсүбүтүлэр, алаастарга от үүнүүтэ мөлтөх, сорох сирдэргэ айыаа турда, алааста тынны, тымалаах буолан бөччөлөгө диэри от ааныа үүнэ илик. Билигин туругунан Карл Маркс аатынан, Калинин аатынан колхозтар уонна совхоз өдөөлөһүөлөрүн үгүстөрө өрдүк мөлтөх буолаһынна-аалаахтар. От хомууругар туттулар техникалар саппаас чаас ааныа кэлбэтэ, кэлэ от өксөрө уонна муньыра олох дараны кэлбэт буолла. Миэстэбэ от үүмүтүрүнэн, былырынныгы куудук, быйыл эмэ ыраах үрөхтөргө тахсан өттүүргө күһэллэһиннэ. Сорох сирдэргэ тэрээһин үлэ мөлтөбүтүн техника өрөмүөнэ бүтүрүлэ, рабочай былааннары өгөрөн производственной муньыахтары ыта иликтэр.

Быйыл 45200 тонна оту бэлэмнэр былаан тизирдилиннэ. Ити аспыт сылга өттөмүт оттоовор икки төгүлгөн өрдүк. Бу улахан соругу толорууга оройуон народнай контролердара саамай активнай кыттыны ылаахтаахтар. Туох ханнык иннинэ, бу күнүргэ эвоннар састааптарын чуолкайлаан, үлэллэр ходоуларын сымартаан, рабочай былааны өгөрөн, биригээдэлэринэн производственной муньыахтары ытан, өттөөһүннэ от ыйын бастагы күнүттэн тэрээһиннээхтик киирилин хааччылыыга камеллүүхтөөхтөр уонна хонтуруолу олохтуохтаахтар.

Ол инниттэн биригээдэлэр техника өрөмүөнү ситаралларын бэрэбэркэлээхтэ. Уһулуучу бөлүгөтү үлэ саваланыытынан өттөөһүннэ элбэх кийини таһаарыыга ууруохха, сүөсүһүтүргэ, хонтура үлэбүтүтүргэ, кырдыаастарга соруудахтары бириэмэтүгэр тизирдиин уонна кинилэри өттөөһүннэ таһаарыыны хонтуруолуохха. Төһө кылаарынан оскуола өбөлүрүгэр аналлаах эвоннар тэриллээхтөөхтөр. Оттон начальнай кылаастар өбөлүрүн уонна ыаньык-

сыттары лабыктаны сорууопкалааһынна туһанылаахтаах.

ССКН райкомун бюротун уонна райсовет исполкомун уураахтарынан оройуон тэрилтэлэрэ колхозтарга уонна совхозка 815 тонна оту, 192 тонна эбни айылыгы уонна нэбиллээхтэргэ баар сулууспааахтар 670 тонна оту, 172 тонна эбни айылыгы бэлэмнээн туттарылаахтар. Онон ити тэрилтэлэргэ баар народнай контролердар бу тизирдилибит соруудахтары туһааннаах салайааччылар толорууларын хонтуруолта ылаахтаахтар.

Быйыл өттөөһүннэ сага ньыманан оту пресстэбиннэ кинитик туттулуохтаах. Билигин баар үс пресстэи ураты, эбни өссө кэлэрэ күүтүлэр. Онон ыраах үрөхтөргө өттөмүт оту барытын пресстээн дөйүгэ тизир кыах үөскүүр. Итин тэҥэ, уус-алданиар аспыт сайын өгөрөн үлэллэһит дуданы быстарар агрегаттары курдук агрегаттары быйыл бийэһэ хааһааһыстыба ахсын өгөрторон, күөх дуданы элбэхтик сорууопкалааһын сорууга турар.

Народнай контролердар от хааччылыбатыгар уонна өттөмүт оту мээрэйдээн тутууга улахан бөлүгөтүн ууруохтаахтар. Былырын Карл Маркс аатынан колхоз Чабын Ионга, Кинилдыга, Калинин аатынан колхоз Нуотарада өттөмүт өттөрүн кээмэй кыһын тизваллэригэр улаханымк таһаары түспүтэ. Ол түмүгэр элбэх оту эбни атылаһарга күһэллэһиттэрэ. От сүрүөтүн куһараннык тутууттан сүөһү оту сизирнэ, ардахтан от буорту буолуута эмэ тахсыбыта. Маннык итэстэр быйыл хатыламматара наада.

Народнай хонтуруол чилиээнэриттэн, общественной тэрилтэлэри кытары холбоһон, бирдин эвоннарынан постары тэрийтээхтэ. Кинилэр өттөөһүн былаанна хайдах толорууларын, өттөөһүн хааччылыбатын, үлэ тэрээһинин уонна диксипилиннэтин туругун бэрэбэркэлээн, арыллыбыт итэстэри тутатына туораттарар дьаһаллары ылаахтаахтар.

С. ЗАХАРОВ,

народнай хонтуруол оройуоннаагы
комитетын председателэ.

С ОТОРУТААҢЫТА народнай хонтуруол оройуоннаагы комитета бэйэтин уочараттаах муньыагар Эрилик Эристин аатынан колхоз Чабыр биригээдэтинэ уонна промышленнаахтары народнай хонтуруол группаларын үлэлэрин отчуотун иһиттэ. Оно мааным икки ағы хартыма көһүннэ.

Чакырдаары народнай хонтуруол группата отчуоттуур-бымбардыар муньыах кэн-

туругунан көрөн сортаан, эбни аһатым күүһүрдүлүүбүт, төхсүннү мй 1 күнүнээн туругунан баар оту чуолкайлаан, биригээдэ үрдүнэн инвентаризацияны ыстан, оту ороскуоттааһын бэрээдэктэммит, сэттэ мааныык-сыт кырайга үтүү, хонтуруола суох, өрдүк иһэрдиини таһаарыттары иһин кинилэртэн 213 солкуобайы төлөтүлүбүт.

Сылгы кыстыгы тэрийин

ГРУППА ҮЛЭТЭ — САЛАЙААЧЫТЫТТАН

интэи биллэр-көстөр үлэи ыһыһыт. Группа кварталынан былаан өгөстөн, ол быһымынан араас өрүттээх бэрэбэркэлэри утумнаахтык ыһыһыт. Салаа үлэлэргэ сектордар уонна постар тэриллэһиттэр. Группа үлэтигэр бары контролердар активнайдык кытталара ситиһилибит. Бэрэбэркэлэр түмүктөрө группа муньыагар, нэбиллээх Советын исполкомутар, биригээдэ советыгар туруоруллан дүүүлээһиллэн иһэр бэрээдэктэрэ олохтоммут.

Народнай хонтуруол группата общественной сүөһү ааспыт кыстыгар партийнай тэрилтэлэ, нэбиллээх Советыгар уонна биригээдэ салаахтарыгар элбэхтик камеллэспүт. Барыта алта төгүл, ол иһигэр Нуотара үрээдэ иккитэ ыһыһылыбыт бэрэбэркэлэр түмүктөрө биригээдэ советыгар дүүүлээһиллэн, арыллылыбыт итэстэри туоратыыга бириэмэтигэр дьаһаллар ыһыһылыбыттар. Ол түмүгэр сүөһүнү

туругун кулун тутар ыйга бэрэбэркэлээн, нэбиллээх Советын исполкомутар туругунан, ырыт сыгылары аһыһыкка киллэриннэ, оту нуормалаан аһатыта дьаһаллар ыһыһылыбыттар. Сааскы айылыга бэлэмнэни туругар бэрэбэркэ ыһытан, группа муньыагар биригээдэнир отчуотун истибиттэр. Ол түмүгэр кыһылыгы агрономическай дьаһаллар былааннара бириэмэтигэр толоруллубуттар.

Чакыр арыс кылаастаах оскуолатыгар тутуу хааччылыбатыгар бэрэбэркэ үс төгүл ыһыһылан, куһараннык толоруллубут үлэлэри коншортөр дьаһаллар ыһыһылыбыттар. Маны тэҥэ «Сельхозтехника» өдөөлөһүөл уонна ПМК тракторнай биригээдэлэрэ дуданы астарыларын хааччылыбатын кэрийэн бэрэбэркэлээбиттэр. Баһаартан сэрэтэр дьаһаллары олоххо киллэрин туругар нэбиллээх үрүһүн бары объектары хабаан хаас да бэрэбэркэлэр ыһыһылан практической дьаһаллары ыһы ситиһилибит. Оскуолара үбү табатык ороскуоттааһын туругар, маданыннэ үтүө сылларга аһыһыкка барбаһа сыһыт промышленнай таһаардары чуолкайлаһытыга бэрэбэркэлэр барбыттар.

Ити курдук народнай хонтуруол группата араас өрүттээх бэрэбэркэлэри ыһыһылаан, дьаһаллары ыһыһылаан государственнай былааннары толорууга, кыстык ылаахтары туоратыыты, производство резервалары туһаныыга, туохха барытыгар хаһаайыныам сыһааныһыты олохтоох партийнай, советскай, хаһаайыстыбанын органигар биллэр-көстөр көмөнү өгөрбүт. Биригээдэ былааннаах үлэ көрүһүннэ ситиһинээхтик толортоон, оройуон үрдүнэн биригээдэлэр, өдөөлөһүөл, участактар социалистической куоталлыһыларыгар үһүс миэстэлэминит. Маныаха пенсионер, группа председателэ А. Н. Кузьмин партийнай тэрилтэ (Бүтүүтүн 4 стр. көр).

Эрилик Эристин аатынан колхоз Чакырдаары биригээдэ 14 трактордаах. Олору көрүүгэ-харайытыга, үрдүк кодүүстээхтик үлэлэтиигэ биригээдэ салаатын уонна механик өттүлэригэр механикатордартан көрдөбүл намытылаабыт.

Ити түмүгэр бэрэбэркэ баар хэмигэр баара-суога 7 ара трактор үлэллэр кыахтаада көһүннэ. Кэиники икки сылга үс тракторы (1968—1969 сс. Заводтан тахсыбыт ДТ-74, ДТ-75, МТЗ-50) үрөһөн, ыһан саппаас чааска кубулуһуһулар. Сорох трактористар техникада рипиэтэ суох сыһааныһыны, алдыаһыны-көһөһинни таһаарыттар. Ол курдук, тракторист Кузьмин Ю. И. ааспыт күһүн тракторын двигателин үтүү тоһорбүт. Ону өрөмүөнүгэр өһүгэр чаастарын устуталаан ыһыһыттар. Бу трактор билигин чаһынай мал дьизити таһыгар быраһылан турар. Маныаха буруйдаах материалнай рипиэтинэ тардылаабытаах.

Найыһаһаһан үлэллэр биригээдэ чилиээннэ туһана сымдыһыт ДТ-75 трактордарын бы-

ТЕХНИКАНЫ ЭППИЭТИНЭИ ТУҔАНЫЫГА ЭППИЭТИНЭИ ҮРДЭТИЭХХЭ

ыл олунуу ыйга «Сельхозтехника» өдөөлөһүөл өрөмүөннэ киллэрен баран, өрөмүөннэ үлэллэрин сваркалаан кэбиспиттарын иһин, ыһыһыттар, Онон күн бүгүнүгэр диэри «Сельхозтехника» өдөөлөһүөл территориятыгар турар, сорох чаастарын тоһоон эрэллэр. Бу тракторы таһаарга механик Иванов кыһаамматтар. Бир МТЗ-50 трактор өссө эрдэ үрөһилибит, билигин үс көлүһнэ, онтон да атын үгүс сүрүн чаастара суйдаммыттар.

Биригээдэ бир сменанан үлэлээһиннэ түөрт тракторист тииһит. Ол үрдүнэн механизаторскай кадрдары бэлэмнээһиннэ сөһтөөх суолта бариллибит. Трактористар куретара аһыһылан баран ыһыһылан хаалбыт.

Техниканы харайыһы олус мөлтөх туруктаах. Баар техника сир айык ыһыһыла сытар. Харайарга аналлаах площадка, навес дьин суох. Алдыамыт трактордар бириэмэтигэр өрөмүөннэ

киллэриллибиттэр, теххөд графич быһымынан өгөһүлүбүт. Цефтебаа көрдөбүгэ эппиэттэбөт туруктаах. Турар сирэ сыһа талыһылыт, олбуора суох. Заправканы биздэрэһин өгөрөллөр, уматык элбэхтик тоһтор-хорор, аһара ороскуоттанар. Биригээдэнирдэр путевой илинстэрин хастым да күһнээх үлэ, муньыан баран, бирдэ сүрүһаллар. Трактор үлэре тахсарыгар техническай туругар механик илин баттаабат.

Маннык механизатордар орхолоругар иһэр үлэ, социалистическай куоталаһыны тэрийин, үлэ дьиссипилиннэтин бэрэбэркэ бөһүрүөстэригэр системалаах үлэ ыһыһылыт. Тэрийэр үлэи уонна хонтуруолу намыһыт содулугар тракторнай үлэлэр былааннара ааспыт сылга 45 бырыһыан эр, өттөн быйыл бастагы кварталга 73 бырыһыан толоруллубуттар. Бу бөһүрүөс тыл хаһаайыстыбатын управле-

нистын советыгар уонна колхоз бырабылаһыныатыгар көрүлүн, механик таб. Иванов П. А. административнай эппиэтинэскэ тардылаабыт.

Народнай хонтуруол комитета Чакыр биригээдэтигэр техниканы көрүүгэ-харайытыга уонна туһаныыга эппиэтэ суох быһыһылар тахсыбыттарын туһунан бөһүрүөһү көрдө уонна биригээдэ механик таб. П. А. Ивановка кылгас биригээдэ үлэлэбитин, таһаарыт итэстэригэр административнай эппиэткэ тардылаабытын уонна буруйун билиһиннэ үчүөттээн, кыһаанах быгыбаары бирдэ. Комитет ыһыһылыт итэстэри бөртүргөнник туоратар дьаһаллары ыһыһылыттар механик таб. Иванову, старшай биригээдэнир таб. Титову уонна колхоз кылаабынай инженерэ таб. Кэрдешевскай соруудахтатааһа.

Бу уураах туолуутун көтөөн көрүү уонна хааччыымы Чакырдаары народнай хонтуруол группатыгар күһүрүлүннэ, баалаһыгар туолуутун хонтуруоллаһын бэрээдэһинэн бэрэбэркэлэри соруудахтанын.

